

»Was ist also?« pozove nadzornik nestrpno.

»Entsprochen!« zahrope hripavi Drejec, ne da bi se menil za nejevoljni izraz v nadzornikovem licu. Oko mu gori jezno in izziva učitelja matematike. Gospod Orešec trpi in je hvaležen, da bi se razjokal. Učitelj slovenščine ga je zaščitil. Matematik pa se še ni vdal:

»Dijak ne kaže, da bi bil zrel. Niti pri taki slovesni priliki kot je matura, ni resen.«

»Pa kdo je kriv?« vpraša strupeno nadzornik in zopet udari z zaničljivim pogledom po učitelju latinščine. Silni Drejec niz Modrejce pa stoji za dijaka.

»Nihče ni kriv! Fant je zrel. In da ni resen? Gospodje, kakor da ne vemo vsi, kako malo resni smo včasih sami v šoli z našimi plehkimi šalami. Roko na srce, gospodje! Dijak je trikrat zrel.«

»Ni zrel,« se bori še vedno jezni matematik.

»Tu!« vrže Drejec niz Modrejce roko na šop povezanih listov. »Njegovo slovensko nalogo berite, pa sodite, ali more kaj takega napisati nedozorel človek. Spis ni naloga, Eine literarische Leistung ist es und Herr Inspektor hat es gelesen und approbiert. Torej zrel.«

»Tatsächlich,« popušča nadzornik, ki je Nemeč, a misli, da slovensko ume. »Naloga ni slaba. Zdi se mi, da fant navaja kaj bogato iz Valvasorja?«

»Und ob,« potrди Drejec. Komisija se upokoji, zedini. Ignacij Jurič je zrel. Z učiteljem, ki ga je izpraševal, nadzornik pa ni zadovoljen:

»Lieber Herr Professor! Sind Sie bei der Prüfung immer so fürchterlich unsicher? Was? Morda se ne pripravljate?«

»Eheu, quo me rapis?« se zopet budi stari gospod Orešec v bridkosti in je trenutno ves slab, ves star; potem pa je zopet vdano veder, skromen:

»Ne quid nimis. Enkrat vsaj, enkrat sem vendar skusil maturo!«

»Pa tista slovita naloga,« sanja znova, »tista Juričeva naloga! Ljubljana — ljubljana. Moj Bog! Pa saj to ni bila maturitetna naloga. To je bila šala iz pete šole, pa meni in ne Drejcu, ki je torej gotovo po pravici sodil, da je pisal dijak slovensko zrelo.«

Tako se išče stari šolnik in najde besedo za besedo, kakor je pisal dijak njemu in ne Drejcu niz Modrejce.

MIHAEL STROY: MARIA SCHREY PL. REDL-WERTH (1842).

»Nemški zgodovinarji, ki bi radi ves svet potevtonili, radi začenjajo pripovedovati zgodbe nemškega rodu z ustvarjenjem sveta. Z isto pravico smem jaz začeti zgodbe naše bele Ljubljane z bajno pravljico o Jazonu ali Jeznem. Ta sloviti avanturist, pripoveduje Valvasor, je prišel s svojimi Argonavti v kraj, kjer stoji danes Ljubljana. Tu pa je našel Barje in ni znal poti naprej. Ob Barju je živel tedaj star ribič. Imel je tri mreže in lepo hčer. To hčer je videl Jezni, ko je mreže obešala, da bi se posušile. Zelo mu je bila všeč in ker je bil nekaj latinskih besed po svetu ujel, jo je takoj pobaral vljudno za pravo pot: »Puella dulcis,« je dejal, »dic mihi, amoena, ubi via recta?« Dekle ga seveda ni umela, a toliko je le razbrala iz njegovih besed in žarečih pogledov, da ji je dal nekako ime, ki ji ni bilo nevšečno. Zato je prikimala, pokazala zdrave in bele zobe in rekla: »Amoena«. Od tistih dob deklica ni hotela, da bi jo kdo kako drugače imenoval. Po njej so nazvali Amoena ves kraj. Tako je ime ostalo, dokler niso prišli v deželo Rimci. Tem podnebje na Kranjskem ni posebno prijalo. Zlasti zoprno so občutili